GAZETA KRAKOWSKA

Nro 89.

Z KRAKOWA DNIA 7 LISTOPADA 1824 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 29 Października.

Dnia 26 b. m. w doroczną uroczystość Urodzin Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Federowny, Matki Nayiaśnieyszego Pana, odbytem zostało solenne nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym S. Jana w obecności Władz Rządowych i licznie zebranego ludu. Celebrował JW. JX. Skarszewski Arcybiskub Warszawski, Prymas i Senator Królestwa Polskiego. Z powodu uroczystości dnia tego, dane było w Teatrze Narodowym widowisko bezpłatne, a wieczorem oświecono miasto.

Z Petersburga d. 3 Października d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Gazeta Akademicka o pobycie Cesarza Jegomości w Penzie, pod dniem 9 Września z tego miasta, zawiera między innemi następuiące szczegoły:

" Spełniły się oczekiwania mieszkańców Gubernii Penzeńskiey. Dnia 29 Sierpnia Cesarz Jegomość wiechał do granicy Gubernii Penzeńskiey z traktu Tambowskiego, a dnia 30 t. m. o godzinie 8 wieczorem w naypożądańszym stanie zdrowia przybył do Penzy. Na kilka wiorst od miasta, od samey iutrzenki tego dnia szczęśliwego, gościniec Tambowski napełniony był ludem ze wsi bliższych i dalszych. Z daleka dawały się słyszeć okrzyki radosne. U rogatek Nayiaśnieyszy Pan powitany był przez Policmaystra, a odmieniwszy ubiór, odprawił podróż do Cerkwi soborney. Obszerny rynek, na którym wznosi się ta świątynia, cały także okryty był ludem, oczekuiącym Nayiaśnieyszego Monarchy. Zdawało się, iż w tem niezliczonem mnostwie uczucia wszystkie zlały się w iedno uczucie miłości wiernych poddanych, a wszystkie serca leciały na spotkanie Oyca oyczyzny.

" U Cerkwi soborney spotkał Nayiaśnieyszego Pana Biskup dyecezyalny z duchowieństwem i Gubernator cywilny z Marszałkiem Gubernialnym i ze wszystkiemi Urzędnikami. Wysłuchawszy witaiącey mowy Biskupa i ucałowawszy w Cerkwi obrazy SS., Cesarz Jegomość udał się do przygotowanego dla Siebie mieszkania w gmachu Rządowym, zwyczaynego mieszkania Gubernatora.]

" Tegoż wieczora mieli audyiencyią

PP. Głównodowodzący ıwszą armiią, oraz niektorzy Jenerałowie; i stawili się wszyscy Jenerałowie, wszyscy Dowódcy pułków, i Dowódcy brygad artylleryi. Do Gubernatora cywilnego Cesarz Jegomość raczył przemówić o Gubernii Penzeńskiey w nayprzyiemnieyszych i naylaskawszych wyrazach.

"Następnego dnia 31 Sierpnia o godzinie 6 ey zrana, Cesarz Jegomość, po wysłuchaniu Mszy S. w Cerkwi parafiialney SS. Piotra i Pawła, był obecnym na przeglądzie woysk 2go korpusu piechoty, gdzie powitanym został radosnemi okrzykami *Ura*. Po obiechaniu wszystkich woysk, Nayiaśnieyszy Pan oświadczył Wysokie zadowolenie za czystość i ochędóstwo w odzieniu i za odznaczaiącą się równość w utrzymaniu szeregów, tak piechoty iak jazdy. Potem sam osobiście raczył kommenderować. Woyska w naypięknieyszym szyku i porządku przeciągały przed Nayiaśnieyszym Panem, odstępnemi, a potem, ściśnionemi połączonemi kolumnami.

"Za powrotem Nayiaśnieyszego Pana do domu mieli szczęście stawić się przed Jego Cesarską Mością: Biskup dyiecezalny z przełnieyszem duchowieństwem i z Igumeną (Starszą) klasztoru Troickiego. Po nich Gubernator cywilny przedstawił Jego Cesarskiey Mości urzędników cywilnych i Marszałka Guberniialnego, który sam przedstawiał Obywateli Gubernii stanu szlacheckiego; nakoniec Gubernator cywilny przedstawiał Obywateli stanu szlacheckiego innych powiatów, zgromadzenie Obywateli miasta Penzy i Deputowanych innych miast z chlebem i z solą. Wszyscy byli przyięci ze szczególnieyszą Monarszą uprzeymością.

"Dnia 1go Września Cesarz Jegomość także o godzinie 6 zrana raczył udać się na manewry wykonywane podług dyspozycyi Dowodcy korpusu. Z iedney strony woyska, przewybornie ubrane i ćwiczone, z drugiey tłumy widzów i mnóstwo poiazdów przesliczny stawiły obraz. Manewry trwały sześć godzin. Za dokładność i szykowność w poruszeniach wszystkie woyska zasłużyły na szczególne Wysokie zadowolenie; a dla niższych rang za obadwa dni darowano po dwa ruble, po dwa funty mięsa i po dwie porcyie wodki dla każdego człowieka.

"Tegoż dnia wezwani byli na obiad do stołu Jeg. Cesarskiey Mci wszyscy PP. Jenerałowie, wszyscy dowódcy pułków i brygad artylleryi; Gubernator cywilny Łubianowski, Marszałek Guberniialny, Jenerał Maior Kiszenskow, odstawny Jenerał Maior Łańskoy i Rzeczywisty Radca Stanu Annenków.

"Dnia 2go Wrzesnia również o godzinie 6 zrana, Jego Cesarska Mość był obecnym na zmianie straży pułku pieszego Newskiego; potem raczył widzieć w reytszuli ieżdżenie podofficerów pułków drugiey dywizyi huzarow, a nakoniec bydź na strzelaniu do tarczy piechoty i artylleryi. Każdy z niższych rang otrzymał po rublu, a dla strzelaiących z piechoty przeznaczono szczególną nagrodę pieniężną.

"Z mieysca, gdzie się odbywało strzelanie do tarczy, Monarcha udać się raczył do zakładow Izby powszechney Opieki i do zamku turemnego. U drzwi kaplicy turemney ucałował Krzyż, przez Kapelana oddany. W lazarecie Izby Po

wszechney Opieki, raczył oglądać przygotowany dla chorych pokarm, i we wszystkiem pochwalił ochędostwo i urządzenie. Potem tegoż rana Cesarz Jegomość w assystencyi Gubernatora cywilnego oglądał miasto, instrumenta pożarne, Gimnazyium Gubernijalne i czasowy szpital 2go korpusu piechoty.

"Wieczorem d. 2 Września Cesarz Jegomość udarował Wysoką obecnością Swoią bal, dany przez Obywateli stanu szlacheckiego. Zabawić raczył Monarcha dłużey iak półtory godziny. Wielka sala, w ktorey 1500 osob mieszcząca, urządzona była ze szlachetną prostotą i oświecona naywspanialey. Zgromadzenie było świetne.

"Dnia 3 Września także o godzinie 6 zrana, Cesarz Jegomość powtornie znaydował się na manewrach. Sam Monarcha raczył kommenderować. Wszystkie poruszenia woysk, aż do chwili ich wykonywania, nikomu nie były wiadome: na samo tylko słowo spełniały się z naywiększą bystrością i dokładnością. Obroty te, bez żadnego przygotowania z osobistego rozporządzenia Cesarza Jegomości, z zupełną dokładnością wykonane, zasłużyły na szczególnieyszą Wysoką wdzięczność i zadowolenie. Dla niższych rang darowano po rublu, po funcie mięsa i po porcyi wódki na każdego człowieka.

"Po ćwiczeniach, przeszło sześć godzin trwaiących, Cesarz Jegomość raczył przyiąć obiad, dany przez 2gi korpus piechoty, w przygotowanym do tego na górze, na widoku miasta namiocie. Wszystkie woyska na pochyłości góry po obu stronach namiotu stały w kolumnach pułkowych we dwie linie. Radosne okrzyki woiowników napełniły powietrze za przybyciem Nayiaśnieyszego Pana na mieysce. Cesar Jegomość sam raczył kommenderować: rozkazał woyskom iść do stołów, gdzie na nich oczekiwał obiad, dany przez Obywateli stanu szlacheckiego Gubernii Penzeńskiey dla całego 2go korpusu; potem zsiadłszy z konia wezwał wszystkich Jenerałów i dowódców pułkowych, i w naypochlebnieyszych a naymilszych wyrazach oświadczył im Monarsze zadowolenie i podziękowanie za odznaczaiącą się regularność i ćwiczenie woysk. Przy weyściu Jego Cesarskiey Mości pod namiot, zagrzmiała muzyka. Przy spełnieniu zdrowia Jego Cesarskiey Mości, radosne okrzyki *Ura*! naprzod napełniły namiot, a potem powtórzone zostały przez woyska całego korpusu, w tymże czasie spełniaiące zdrowie Jego Cesarskiey Mości, i przez niezliczone tłumy ludu, na około namiotu stoiącego. Połączone wszystkie modły i życzenia, iednoczyły się pospołu. Grom dział i chór śpiewaków, śpiewaiących *Boże zachoway Krola*, nie mogły stłumić głosu serc zachwyconych. Potem Cesarz Jegomość raczył spełnić zdrowie Panów Głowno-dowodzącego, Dowódcy korpusu, wszystkich Jenerałów i wszystkich officerów; nakoniec raczył spełnić zdrowie Obywateli stanu szlacheckiego Gubernii Penzeńskiey. Po skończonym obiedzie, woyska uszykowały się iak pierwey. Jak tylko Monarcha wyszedł z namiotu, ponowiły się radosne okrzyki. Stanąwszy w pośród woysk Monarcha, raczył powiedzieć, iż pragnąłby każdemu podziękować osobiście: przyieżdżał do każdey dywizyi z osobna i oświadczył zupełne swe zadowo-

lenie. Potem Nayiaśnieyszy Pan udał się do obozu artyleryi, gdzie raczył oglądać wewnętrzne iey urządzenie, i ze wszystkiego zupełnie był zadowolony.

" Wysoki pobyt w Penzie i w Gubernii Penzeńskiey, Jego Cesarska Mość raczył oznaczyć mnogiemi szczodrobliwościami, wylewaiąc łaski po całym trakcie Wysokiey swey podróży. Żaden z uwolnionych ze służby woiowników, nie odszedł z pomieszkania Monarchy nie obdarzony. Dla miasta Penzy na umocnienie brzegów rzeki Penzy i zrobienie kanału do sprowadzenia wody na rynek, darowane są znakomite summy.

" Późno w wieczór, w wigilią wyiazdu Jego Cesarskiey Mości, mieli szczęście otrzymać: Dowodzca 2go korpusu piechoty Jenerał piechoty Xiążę Gorczaków, Naywyższy reskrypt i kosztowną brylantami osadzoną tabakierę z wizerunkiem Jego Cesarskiey Mości; Naczelnik sztabu 1szey armii, Jenerał-Porucznik Baron Toll, order S. Alexandra Newskiego; Gubernator cywilny, Rzeczywisty Radca Stanu Łubianowski, order S. Włodzimierza 2giey klassy.

" Dnia 4 Września o godzinie 7 zrana, Cesarz Jegomość opuścił Penzę, udając się na trakt Symbirski, przeprowadzany nayserdecznieyszemi błogosławieństwami. Wiekopomnym stanie się dla Penzy Wysoki w tem mieście pobyt Jego Cesarskiey Mości. Z równemiż łzami radości, z jakiemi wszyscy i każdy śpieszył oglądać oblicze Nayłaskawszego i Naywspanialszego z Monarchów, oycowie będą opowiadać o tem niewyrażonem swem szczęściu, naypóźnieyszym potomkom. Przez wszystkie dni bawienia Jego Cesarskiey Mości w Penzie, rynek, miasto całe i obóz, wieczorami były oświecane.

" W mieście Horodyszczach, Cesarz Jegomość raczył mieć obiad, a ogodzinie 5cey wieczorem był iuż za granicą Gubernii Penzeńskiey. „

Z Paryża d. 19 Października.

Onegday prezydował Król na radzie Ministrów.

P. Roger, Wielkorządca naszych osad nad Senegalem, przybył do Paryża, równie iak P. Chateaubriand.

Hr. Panin, Sekretarz poselstwa Rossyyskiego w Madrycie, przebiegł przez Bordeaux gońcem do Petersburga.

Xże Burbon kupił od P. Girardin piękne mieszkanie wieyskie Ermenonville na dożywotne mieszkanie.

W Szampanii zaczął się iuż zbiór wina; dla ciągłego zimna, nie można było doczekać się zupełnego doyrzenia iagód. Zbiór będzie obfity, ale gatunek wina nie naylepszy.

— Dnia 21. —

Onegday odwiedził Król dom Inwalidów. Gdy z oprowadzaiącym siebie Gubernatorem, Latour-Maubourg, wszedł Monarcha do Sali iadalney, wziął szklankę wina i wypił za zdrowie officerów i wszystkich walecznych Inwalidów! Z jak wielką radością zdrowie to przyięte zostało wystawić sobie można. Potem zeszedł J. K. M. na dziedziniec, na którym wszyscy Inwalidzi bataliionami uszykowanemi stali. Obszedł szeregi, wyiął z kieszeni spis i wywołał po imieniu kilkunastu Inwalidów. Wywołani, otrzymali krzyże Ludwika i Legii honorowey,

przy czem rzekł Monarcha do nich: " Zasłużyliście na nie i sam Wam ie udzielić chciałem.,, Liczba rozdanych orderów wynosiła 16. O trzech kwadransach na godzinę 4tą opuścił Król dom Inwalidów. W drodze przyiął mnostwo prośb.

Wczoray prezydował Król na radzie Ministrów.

Zmarłemu Królowi wystawiony będzie posąg na placu pałacu Burbon. W kościele St. Denis czynione są przygotowania do pochowania iego ciała.

Xiężna Chablais, siostra Króla Sardyńskiego, umarła d. 11 b. m. w Turynie tchnięta paralizem. Urodziła się d. 17 Grudnia 1757 i zaślubiła się d. 4 Stycznia 1808 z swoim Wuiem Xciem Chablais.

Dziennik Sporów zawiera o naynowszych zdarzeniach w Grecyi następuiący wypis z prywatnego listu z Nauplia pod d. 23 Września: Na życzenie Kwakrów w Filadelfii wybrał rząd Grecki 23 młodzieńców swoiego narodu, którzy uczyć się tam maią rolnictwa i rzemiosł. Kapitan Jerzy Dynuriotis pobił d. 16 Sierpnia Derwisza Baszę pod Amplane. Wielu Tureckich Agow dostali się w moc zwycięzcow. Odysseusz większe ieszcze nazaiutrz odniósł zwycięztwo pod Termopilami. Obóz Grecki pod Gastuni w Elis składa się z 14.000 ludzi pod rozkazami Silinisa i 250 Suliotów. W niższym Epirze i Arta grassuie morowe powietrze.

Dziennik Codzienny zapewnia, że Gubernator Tangeru wydał tamecznemu Konsulowi Francuzkiemu wszystkich buntowników Hiszpańskich, ktorzy się tam po zdarzeniu pod Taryfą schronili. W liczbie 30 znayduią się iuż w drodze do Madrytu. Konsul Hiszpański w Tangerze, na którego pada podeyrzenie, iż buntownikom dostarczył broni i potrzeb woiennych, złożony został.

Panuiąca pod brzegami Angielskiemi d. 11 i 12 Października burza w pędziła na mialczyznę lub innym sposobem uszkodziła przeszło 100 okrętów.

Z Madrytu d. 12 Października.

Dwór bawi ciągle w Eskurial. D. 8 i 9 b. m. odprawione tam zostały uroczyste exekwiie za ś. p. Króla Ludwika XVIII podczas których celebrował Nuncyusz Papiezki.

Rozchodzi się pogłoska o wielkiey radzie, która złożona z Ministrów naszych i Posłów pierwszych Europeyskich Dworów, odbydź się w krótce ma w Eskurial, i na którey rzecz bydź ma o wielu ważnych notach podanych od Gabinetu Tuilleries. Tyle tylko iest pewnością (dodaie Dziennik Sporów), iż Ministeryium Francuzkie podało mocne przełożenie względem teraźnieyszego stanu Hiszpanii.

Dla przyięcia Oyca Królowey, który oczekiwany iest w Madrycie, przygotowano pokoie Królowey Maryi Ludwiki w nowym zamku.

Byli Ministrowie Erro i Santa-Cruz trzymanemi ciągle ieszcze są w ścisłem więzieniu.

Gazeta tuteysza udziela treść z pism Laserny, które przez Brygadyiera Baldemiro Espartety z Peru przysłał. Officer ten, ktory d. 2 Czerwca z Peruwiańskiego portu Quiloa odpłynął, a dnia 29 Września do Kadyxu wysiadł, ieszcze do Eskurial nie przybył. Dowiaduiemy się, że 4 korpusy woyska Królewskiego w

liczbie 18,000 ludzi przeciw Boliwarowi działaią. Cantarak idzie z 10,000 ludzi przez góry, a Monet z 3000 ponadbrzeżu; pomiędzy obiema zaś środkiem postępuie z 2500 ludzi Caratala. Tylną strażą z 3000 ludzi złożoną dowodzi Valdez. — Taż Gazeta twierdzi, że Cesarz Brazylii przez bunt z tronu złożony został.

Z Londynu d. 16 Października.

D. 22 z. m. fregata Seringapatnam przybyła do Gibraltaru, zkąd bez zatrzymania się daley popłynęła. Sądzą, iż udała się do Neapolu wioząc Lordowi Hasting mianowanie na Posła przy tym Dworze z płacą 6000 Fs. i za zatrzymaniem, iak dodaią, Wielkorządstwa Malty.

W Chatam zbudowany zostanie nowy liniiowy okręt pierwszego rzędu Waterloo.

Prywatne listy donoszą, iż kompaniia kapitalistow Francuzkich zawarła z Hiszpaniią umowę o pożyczkę 8 mill. Fs. O pozyczcze przez Stany niema w tey umowie żadney wzmianki.

Drugie wydanie wyszłey tu wczoray Gazety *Eclipse* zawiera z Luisiany ważną nowinę, że Mexykański Jenerał Santana oświadczył się w odezwie za sprawą Króla.

Pieszy biegacz John Joel, który niedawno o zakład w pół trzeciey godziny 20 mil Angielskich ubiegł, założył się na nowo, iż w 3 godzinach uydzie 26. Pierwsze 9 mil (dwie Niemieckie) uszedł w godzinie. Po uyściu zaś 20 mil skrzepił się wodką, i o 4 minuty zaszedł prędzey do mety i wygrał zakład.

D. 13 b. m. o godzinie 10 zrana cały Manszester przestraszony został nieszczęśliwym wypadkiem. Gdy wszyscy ludzie w rękodzielni P. Gough zatrudnionemi byli przędzeniem, pękła żelazna belka na czwartym piętrze i powały z wszystkich pięter spadły z wszystkiemi rzeczami i ludźmi aż do piwnicy. Z wszystkich stron zbiegali się ludzie dla ratowania dzieci rozpaczaiących matek, żon i mężów. Przebrano nakoniec gruzy i postrzeżono okropny widok. Jedna kobieta miała urwaną rękę, 14 dzieci znaleziono okrutnie skaliczonych, a 19 zabitych. Nieszczęście to przypisuią brakowi słupów, gdyż za nadto polegano na żelaznych belkach. Jeden chłopiec wyskoczył sz...ko z 3go piętra oknem, i szczęściem złapał go nadeszły na krzyk rzemieślnik i od zabicia uchronił. Drugi chłopiec z 4go piętra na doł porwany, został w obecności matki z gruzów nieskaliczony wydobyty. Zdarzenie to odstręczy zapewne od używania żelaznych belków.

— Dnia 19. —

Dziś odbyła się u Króla w Windsor tayna rada. — Sądzą, iż Kanclerz skarbowy wniesie na następnych posiedzeniach Parlamentu zniżenie opłaty celney od win zagranicznych.

Rząd iest w chęci zaprzestać od następnego miesiąca wspierania wychodniów Hiszpańskich, do czego przyłożyć się miały (podług Gazety *Times*) zagraniczne przełożenia.

Przywracana tu iest z dawnych czasów zabawa polowania z Krogulcami. P. Hall w Weston przy Newmarket urządził zupełnie na dawny sposób takowe polowanie: ubrał ludzi i przysposobił ptaki, i to polowanie odbywać się

będzie przy zaproszonych gościach oboiey płci dwa razy w tygodniu.

Podług naynowszych listow z Alvaredo pod d. 12 Sierpnia panowała w Mexyku spokoyność. Rodzinie Iturbida wyznaczył Kongres 8000 piastrów roczney pensyi, pod warunkiem, aby się na ziemi Mexykanskiey nieznaydowała.

Złożony z 5 officerow i 120 ludzi oddział woyska odpłynął d. 16 b. m. z Portsmutu do Cape-Coast-Castle, a niebawnie odpłynie tamże 600 nowozaciązsnych żołnierzy.

Lord Cochrane miał się na nowo z rządem Brazyliyskim poróżnić, ktory winien mu 65,000 piastrów zdobyczowych pieniędzy.

Grecki okręt Amfitritte Kapitana Bürson, ktory przywiózł tu w powrocie z Grecyi P. Blaquiere, iest pierwszym, który pod banderą Grecką do portow naszego kraiu zawinął.

W skale przy Torquai znalazł P. Northworn zęby Hienny, wilcze i kości innych nieznanych dotąd zwierząt, ktore pod naywiększemi kamieniami w ziemi zakopane były.

W La Guaira odebrano z Porto-Bello doniesienie pod d. 22 Sierpnia, że w tey chwili odpłynęło z Chagres 3500 Kolumbiyczyków, którzy przebędą międzymorze, a z Panama popłyną do Peru.

Z Rzymu d. 7 Października

Dnia 1 b. m. przyznane przez Brewę Papiezką pod d. 17 Maia r. b. Jezuitom kollegium Rzymskie, oddane im formalnie zostało.

Na końcu zeszłego miesiąca umarł w Neapolu Kompozista muzyczny Tritto w 91 roku życia znany z muzyk kościelnych, przyiaciel Paesillo i Cimarosi.

Z Bruxelli d. 19 Października.

Wczoray uroczyście otworzone tu zostały posiedzenia Stanów jeneralnych. Onegday w wieczór i wczoray rano odgłos dzwonów zapowiedział tę uroczystość. J. K. M. udał się w południe do pałacu Stanow jeneralnych i zagaił ich posiedzenia mową.

Dziś uda się Wielki Koniuszy, Hr. Herfadt, do Paryża, dla zawiezienia N. Królowi Karolowi X. od naszego Dworu powinszowania wstąpienia na tron.

Przybył tu Ces. Austryiacki Poseł przy Dworze naszem, Hr. Mier.

Hr. Hanowerski Minister stanu, Hr. Münster, przeiechał onegday przez miasto nasze w podróży do Londynu.

Onegday na placu za miastem w obecności Kr. Prokuratora spalone zostały buntownicze pisma, które od roku 1814 w kancelaryi sądowey leżały.

W Texlu w nocy z d. 14 na 15 b. m. zatopiło się kilkanaście okrętów.

Od granic Tureckich d. 6 Października.

O naynowszych w Grecyi zdarzeniach zawiera Paryzki Dziennik Sporów z listów prywatnych co następuie:

1) *Z Zante d. 18 Września.* Gdy waleczny Kanari d. 17 z. m. uderzył na Turecką fregatę o 54 działach, rzuciło się 6 innych palnych statkow pod rozkazami Czupeli, Vatikiotis, Raphalia i Rombosti na tyleż Tureckich statków. Zapalona fregata wyleciała na powietrze i zniszczyła razem 20 przewozowych statków. Potem zwycięztwie popłynęła flotta Grecka do Halikarnasu, gdzie znaydował się Kapitan Basza z rozbitkami swey flotty. W tey odnodze został Tu-

recki admirał zupełnie pobity i nie pozostało mu iak 17 okrętow, z któremi uszedł do portu Olivero (Mitelene). Potyczka ta zaszła d. 5 Września, a nazaiutrz flotta Egipska została przez Greckiego Admirała Miaulis zniszczoną. (*) Kapitan przybyłego z Rodus w 9 dniach okrętu powiada, że flotta Turecka iest w Kos, a Egipska Budrun zamknięta, i że między Kapitanem Baszą i Naczelnikiem siły Egipskiey, który sądzi bydź ostatniego swoim podwładnym, zachodzi niezgoda. Na obu flottach trwoga była nadzwyczay wielka, zwłaszcza, iż choroba morowa znaczną liczbę ludzi i koni zabrała. Z Nauplia odebraliśmy w tey chwili urzędowe doniesienie o nowem zwycięztwie flotty Greckiey. Spaliła ona dwie nieprzyiacielskie fregaty, dwa brygi i oprócz wielu przewozowych statków spaliła 4 woienne okręty. W wieczor pokazała się barka z 3ma banderami oznaczaiącemi zwycięztwo, a d. 11 rano wystrzały z dział oznaymiły to zwycięztwo. Derwisz Basza znayduie się w swoim stanowisku pod Gravia od Greków tak dalece ścisnionym, że Grecy zabieraią mu codziennie tabory i jeńców. Pietro-Bey i Kolokotroni zostaią w dobrem położeniu u rządu; pierwszemu dozwolono mieszkać w Argos dla poratowania zdrowia. Ośmdziesiątletni Varwaki z Psara przybył z swoiemi bogactwy z Taganrok do Grecyi, które w chwili śmierci odkazać chce oyczyznie. — 2) *Z Wenecyi d. 4 Października.* Flotta Egipska iest tak dalece skołatana, iż po otwartem morzu krążyć nie może. Grecy spalili z niey 1 liniiowy okręt, 2 fregaty, 3 korwety, 5 brygow, a zabrali 3 korwety, 6 brygów, 40 działowych szalup i 50 do różnych narodow należących przewozowych okrętów. Reszta okrętów tey flotty rozpierzchnęła się. Dodaie toż doniesienie, co iednak potwierdzenia potrzebuie, że zwycięzcy przyprowadzili do Nauplia fregatę, na którey znaydowała się kassa woienna Vicekróla Egipskiego i syn iego Ibrahim Basza. Kapitan Basza miał z zgryzoty umrzeć. Kampaniia tegoroczna iuż się więc zakończyła. (*Dzien: Sporow.*)

Podług zeznania Kapitana Greckiego okrętu Diamandopulo, przyprowadzili Grecy zabraną d. 6 Września w potyczce z flottą Egipską pod wyspą Stanchio korwetę do Syra, a do Hydry przyprowadzić miano zabranych w teyże potyczce 30 przewozowych okrętów.

O przyięciu Lorda Kommissarza wysp Jońskich, P. Adam, w Napoli di Romania, udziela Gazeta Powszechna co następuie: Gdy P. Adam w towarzystwie iedney fregaty, iedney korwety i 3 brygów do Napoli di Romania przybył, powitany został 101 z dział wystrzałami, na które kazał tyluż wystrzałami okrętom swoim odpowiedzieć. Co tylko na ląd wysiadł, stanęło zaraz po obu stronach drogi 800 żołnierzy Greckich, a przy wniyściu do miasta przyięło go 70 Senatorów w galowych Sukniach i przed każdym na znak iego dostoyności niesiono białą chorągiewkę.

(*) Przypisek Dziennika Sporów: "*List przybyłego w tey chwili do Anglii z Grecyi P. Blaquiere z Spithead potwierdza ważną tę wiadomość, z dodatkiem że obie flotty Turecka i Egipska są zniszczone.*"

DODATEK
DO Nro 89.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 7 LISTOPADA 1824 roku w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

TOWARZYSTWO DOBROCZYNNOŚCI
Wolnego Miasta Krakowa.

Przy początkowym otwarciu Domu Schronienia Ubogich, usunięcie żebractwa i prożniactwa na celu maiącym, zwróciło troskliwe uwagę na obmyślenie funduszów dobrowolnych wielkiemu temu zamiarowi odpowiadaiących, do czego Szanowna Publiczność sama, dla wsparcia cierpiącey Ludzkości zawsze skwapliwa, stosowne nastręczała środki. I tak między innemi wprowadziła chwalebny zwyczay, aby przy wieczornych, a szczególniey zimowych zabawach. Osoby w karty graiące, albo przynaymniey wygrywaiące grosz jaki podług upodobania do karbonek na to przeznaczonych udzielali; co w ciągu roku, jak początkowe roczniki Towarzystwa Dobroczynności wskazuią, dość znaczny dla Ubóstwa przynosiło zasiłek.

A gdy takowa z zabawą i przyiemnością czułego Serca połączona ofiara (co niemożna jak tylko czasowemu zapomnieniu przypisać) przerwaną zostaia; przeto Towarzystwo Dobroczynności na posiedzeniu pod dniem 9 Maia r. b. uchwaliło, pamięć tego chwalebnego i już od Szanowney Publiczności z uwielbieniem przyiętego zwyczaiu przez ogłoszenie w Gazetach, i rozesłanie nanieyszey odezwy po domach, odnowić.

Niewątpi toż Towarzystwo, iż Szanowna Publiczność przypomnienie nanieysze iako zgodne z Jey szlachetnemi uczuciami łaskawie przyiąć, a Szanowne Gospodarstwo karbonki w tym celu przysposobić raczą, zebraną zaś ilość pieniężną na ręce JW. Prezesowey Towarzystwa Dobroczynności Hrabiny z Wodzickich Małachowskiey, lub W. Kassyera tegoż Towarzystwa Jakóba Mączeńskiego składać zechcą.

W Krakowie d. 26 Października 1824.

W dniu 1 Listopada r. b. zszedł z świata tego Antoni Morbitzer, ieden z znakomitych i zasłużonych Obywateli i Kupców Miasta Krakowa. Dostoyności, iakie w ciągu życia swego piastował, Prezyduiącego Starszego w Kongregacyi Kupieckiey przez lat przeszło dwadzieścia, Sędziego Trybunału handlowego, Prezesa Rady Municypalney Miasta Kra-

kowa, Delegowanego po dwakroć na Seymy Xięztwa Warszawskiego, późniey Senatora i Marszałka Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey, dowodem są zaufania, iakie w nim Rządy i współobywatele pokładali; a zaufanie to iest dowodem rzadkich przymiotow tego Męża. Gorliwość nieugięta o dobro kraiu i współobywateli, znaiomość ludzi, stałość i czystość charakteru, dopełnienie nayścisleysze włożonych na niego obowiązków, miłość porządku, cechowały życie publiczne Antoniego Moritzera, w domowym zaś wszyscy znali go ludzkim, przyiacielskim, dobrym Mężem i Oycem. Długo ieszcze krainą nasza, Krewni i Przyiaciele pamięć iego szanować będą.

Z Wiednia d. 29 Października.

Nayiaśnieyszy Cesarz gabinetowym swoim listem z 27 b. m. udzielić raczył swoiemu Jenerałowi jazdy i Viceprezesowi nadworney woyskowey Rady, Jozefowi Baronowi Stipsicz, na dowód szczególnieyszego ukontentowania swoiego z pięćdziesiątletniey gorliwey iego służby, wielki krzyż Ces. orderu Leopolda z uwolnieniem od taxy.

J. C. K. M. znalazł się skłonionym mianowanemu Wielkiem Marszałkiem Królewney Jmć. Bawarskiey C. K. Szambelanowi, Ludwikowi Hr. Szecheny, nadać także godność C. K. rzeczywistego tayneg Radcy bez opłaty taxy.

Podług doniesień z Minchen J. C. W. Arcyxiążę Franciszek Karol d. 25 b. m. N. Król Bawarski d. 29, a N. Królowa Bawarska z Wysoką Narzeczoną d. 30 zamyślali przedsięwziąść podróż do Wiednia, i postanowili tu stanąć N. Król d. . . a N. Królowa z Królewną Zofiią d. 2 Listopada.

Z Berlina d. 30 Października.

J. C. W. Wielka Xiężna Rossyyska Mikołaiowa przyymowała wczoray w wieczór w zamku Królewskim odwiedziny.

Przybył tu J. K. W. Wielki Xżę Meklenbursko - Strelicki.

Z Drezna d. 24 Października.

Xżę Leopold Sasko - Koburgski przybył tu wczoray, a dziś iadł obiad u NN. Krolestwa, na którym znaydowała się także Xiężna Małżonka Wielkiego Xcia Rossyyskiego Konstantego.

Dziś popołudniu przybył tu także J. C. W. Wielki Xżę Rossyyski Mikołay z Berlina.

Od brzegów Menu d. 24 Października.

Landgraf Heski Chrystian powrócił d. 18 b. m. z Bruxelli do Darmstadu.

Niedawno w katedrze Ratyzbońskiey postawione zostało piękne dzieło nowey sztuki, to iest: marmurowy nagrobek byłemu Xciu Prymasowi ligi Niemieckiey, Arcybiskupowi i W. Xciu Frankfortskiemu, urodzonemu d. 8 Lutego 1744 a zmarłemu 1817), który wnuk iego, Xżę Dalberg w Wenecyi przez Zandemonaghi zrobić kazał.

W Frankforcie pokazywany teraz iest iako osobliwość nadzwyczayney wielkości i ciężkości woł Szwaycarski; iest bowiem 10 stóp i 7 calów długi, 10 stóp i 5 calow gruby, i 6 stóp i 3 cale wysoki, waży zaś 2800 funtów.

Winobranie rozpoczęło się d. 20 b. m. w okolicach Nadreńskich. Piękna pogoda sprzyia tey pracy. Co do gatunku

wina, spodziewaią się tylko, że będzie dobre stołowe.

Z początkiem następnego roku ustanowione będą szybkie poczty i w królestwie Hanowerskiem. Tamże wszystkie gościńce obsadzone bydź maią owocowemi drzewami na korzyść gminy przez którą idą. Rolnicy tego królestwa znayduią się w wielkim kłopocie z powodu taniości zboża, które równie tam, iak w okolicznych kraiach obficie się urodziło.

Z powodu wczesnego przelotu gęsi dzikich przepowiadaią w Anglii wczesną i tęgą zimą.

Z Chrystianii d. 11 Października.

Królewic Następca tronu i iego Małżonka wyiechali dziś ztąd do Szwecyi. Jadą przez Frederikshald, Högcund, Wennersberg, &c. i zamyślaią d. 16 w stolicy Szwedzkiey stanąć.

Od granic Tureckich d. 16 Września.

Drugi rapport Greckiego Admirała Sachturis pod d. 23 Sierpnia zawiera: że d. 21 rozpędził 40 nieprzyiacielskich przewozowych okrętów, które w okolicy Karlovasi wysadzić chciały woyska na Samos. Cztery z nich zostały zabrane, a 6 zatopiliśmy. D. 22 zarzuciła Grecka flotta kotwice w ciaśninie Darbogas. Flotta nieprzyiacielska licząca 18 okrętów pierwszego rzędu i około 100 pomnieyszych, stanęła pod Santa Marina. Po nadaremnem żywem strzelaniu uciekły fregaty przed dwiema palnemi Greckiemi statkami.

— D. 9 Października —

Położenie rzeczy w Epirze miało niespodziewanie inną wziąść postać, gdyż Basza Skutary poiednał się z Portą. Wielkie summy pieniędzy, których żądał, twierdząc, iż nic bez nich przedsiębrać niemoże, miały mu bydź przez Tureckich ajentów wypłacone. Jakoż nietylko utworzył korpus z Tureckich Albanczyków, ale nadto nakłonił znanego Omer Vrione do zerwania swey neutralności i związków z Xciem Maurokordato, i złączenia się z nim, po zapewnieniu mu przez Portę Baszowstwa Janiny. Xżę Maurokordato poczynił iednak potrzebne środki do uprzedzenia go. Bozzaris dowodzący przednią strażą, uderzył na stoiących za Arta Turków i pobił. Maurokordato zabierał się do udania do okolic Arty, dla kierowania działaniami. Liwadyia znayduie się znowu cała w mocy Greków, których przednia straż zaięła dawne stanowisko nad rzeką Sperchius.

O wyprawie Kapitana Baszy dowiaduiemy się wprawdzie, że d. 10 Września, po trzecim powrocie do Mitelene, odniosł niejakie korzyści nad Grekami, zabrał im lub zatopił 30 okrętów; ale ta chwilowa korzyść trudno, aby potrafiła wynagrodzić wielkiej straty, które Turecko-Egipska flotta w tey kampanii poniosła. Gdy Hydra, Spezzia i Morea nie były wcale przez Turków attakowane, a wylądowanie na Samos zniszczone zostało, przeto niezaprzeczoną iest rzeczą, iż wypadek tegorocznich przedsięwzięść Porty daleko iest mnieyszym od dawnieyszych. — Z Smirny piszą: że Grecy zabrali bryg Egipski z 5 do 6000 cetnarów kawy Mekańskiey i 22 skrzyniami Egipskich paras (złotey monety) i szczęśliwie do Hydry przyprowadzili. Cały Pelopenes nie posiada się

z radości z powodu wypadków pod Samos i Stanhio.

Złożony z urzędu W. Wezyr Ghalib Basza mianowany został przez W. Sułtana Baszą Saloniki.

Rząd Grecki w Napoli di Romania, który zdaie się teraz bydź dosyć ugruntowany, zaleca, admirałom, kapitanom i maytkom flotty Greckiey w swey odezwie, aby starali się wszystkiemi sposobami zniszczyć nieprzyiacielską flottę. Bezpieczeństwo wysp Hydry i Spezzyi zapewnił, posławszy tam znaczne posiłki. Męztwo tylko i iedność odwrocić mogą grożące niebezpieczeństwo; gdyż głównym celem nieprzyiaciela iest wzniecić pomiędzy nami niezgodę. Ostrzega ich daley: że Basza Egipski, Mehemed Ali, używa podstępnych sposobów; chce świetnemi obietnicami wzniecić pomiędzy nami niezgodę, i wyładował kilkanaście okrętów wielkiemi bogactwy, aby przez chwytanie ich odciągnąć od głownego celu uwagę naszych marynarzów. Maią przeto bydź ostrożnemi, aby przez zaślepienie zdobyczą nie dali się wciągnąć w zastawione na nich sidła, mieć tylko przed oczyma dobro i sławę oyczyzny, a na ówczas i te zdobycze przed niemi uydą.

Teatr Narodowy.

W Niedzielę to iest d. 7, dana będzie nowa Komedyio-Opera w 2 aktach, z francuzkiego PP. Rousseau, Desaugiers i Mesuard na ięzyk polski przełożona: *Poczciwy Izraelita.* Poczem dany będzie Balet układu JP Heiss, znanego z swey zdatności Baletmaystra, z muzyką Pana Wolanck, Kapelmaystra przy Teatrze tego Ces: Krol: Mci w Pradze: *Pasterze w gorach Alpeyskich*, czyli *ostrożność niepożyteczna.*

We Wtorek zaś, to iest d. 9 Listopada r.b. na Benefis Antoniego Zawadzkiego daną będzie wielka Drama w 5 aktach z niemieckiego sławnego Augusta Jffland, przetłomaczona na ięzyk polski przez L. A. Dmuszewskiego: *Gracz* czyli *Dziecię stawione na kartę.*

DONIESIENIA.

W dniu 9 Listopada r. b. o godzinie 10 przed południem w Krakowie w gmachu Sukiennicach, sprzedane zostaną przez publiczną licytacyią w drodze exekucyi sądowey różne ruchomości, iako to: zegar piękny stołowy, lustro duże, komoda, mały zegarek kieszonkowy, kuferek i para fraków.

W Krakowie d. 5 Listopada 1824 r.

Jacek Kawecki.

W dniu 12 Listopada r. b. 1824 o godzinie 9tey zrana w Krakowie w Gmachu Sukiennicach odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey Licytacya zatradowanych ruchomości iako to: Zwierciadeł dużych w ramach wyzłacanych, Mebli machoniowych &c. &c. i innych różnych sprzętów.—

W Krakowie dnia 5 Listopada 1824 r.

H. Salomoński, Kom. Sąd.

W dniu 9 Listopada r. b. o godzinie 9 ranney w rynku głównym w gmachu Sukiennice zwanym, w drodze exekucyi sądowey odbędzie się publiczna licytacyia zaiętych ruchomości, iako to: naczyń wyrobionych z blachy, to iest: garców, półgarcówek, kwart, liyków, maszyn do Kawy i tym podobnych, tudzież sprzętów domowych. Chęć zatym licytowania maiących, i zaopatrzonych w gotowiznę, podpisany Komornik na mieysce i czas oznaczony zaprasza.

W Krakowie dnia 3. Listopada 1824 r.

Teodor Jaworski K. S.

Ktoby sobie życzył mieć porządny zbiór Gazet Krakowskich od r. 1815 do 1821 z lat siedmiu, może go nabyć za niską cenę u P. Beusdorf Jntroligatora, mieszkaiącego w Krakowie w domu narożnym Nro 681 za chlebowemi Jatkami.